

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ημερομηνία: Παρασκευή 29 Μαΐου 2026

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

Θέμα Α1

Στο κείμενο αναφέρονται τα αίτια της υπογεννητικότητας στη σύγχρονη κοινωνία. Αρχικά, επισημαίνονται οικονομικά προβλήματα, όπως το υψηλό κόστος ζωής, η εργασιακή ανασφάλεια και η ανεπαρκής κρατική στήριξη. Παράλληλα, η κρίση αξιών και οι αλλαγές στις ανθρώπινες σχέσεις δυσκολεύουν τη δημιουργία οικογένειας. Επιπλέον, η εκτεταμένη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας ενισχύει την απομόνωση και την ψυχική δυσφορία, επηρεάζοντας αρνητικά τις σχέσεις των ανθρώπων.

ΘΕΜΑ Β1

Σωστές απαντήσεις

1β, 2β, 3α, 4α, 5α

ΘΕΜΑ Β2α

Η τρίτη παράγραφος του Κειμένου 1 αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου – αποτελέσματος. Η αρθρογράφος επιχειρεί να συσχετίσει το δημογραφικό πρόβλημα με τη χρήση των έξυπνων τηλεφώνων. Έτσι, παρουσιάζει ως αίτιο της αλλαγής στις ανθρώπινες σχέσεις τη συχνή χρήση των smartphones και γενικότερα της ψηφιακής τεχνολογίας («έχουν αλλάξει... επιτυχίας»). Ως αποτελέσματα αναφέρει την αλλοίωση των τρόπων επικοινωνίας, τη δημιουργία εξιδανικευμένων προτύπων, τις υπερβολικές προσδοκίες στις σχέσεις, αλλά και την αύξηση της μοναξιάς και της ψυχικής δυσφορίας («έτσι, δημιουργούν... δυσφορίας», «αλλά και ένα αναδυόμενο... εκπαίδευση»). Με αυτόν τον τρόπο προβάλλει την αρνητική επίδραση της τεχνολογίας στις διαπροσωπικές σχέσεις και την ενίσχυση του αισθήματος απομόνωσης, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει τη βαρύτητα του θέματος.

ΘΕΜΑ Β2β

Η λέξη «γιατί» χρησιμοποιείται για να εισαγάγει αιτιολόγηση, καθώς ο συντάκτης καταγράφει τους λόγους, για τους οποίους δεν πρέπει να γίνεται διάκριση ανάμεσα στα νιάτα και τα γηρατεία και εξηγεί την ύπαρξη τόσο συντηρητικών νέων όσο και προοδευτικών ηλικιωμένων. Αντίστοιχα, η λέξη «λοιπόν» λειτουργεί συμπερασματικά, αφού οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι δύο γενιές εμφανίζουν χαρακτηριστικά που δεν συμβαδίζουν πάντοτε με την ηλικία τους αλλά και οι δυο «συγκρουόμενες πλευρές» - νέοι και ηλικιωμένοι – είναι ζωτικής σημασίας για την πρόοδο μιας κοινωνίας,

ΘΕΜΑ Β3

Το ασύνδετο σχήμα αποδίδει με ζωντάνια, ένταση και γρήγορο ρυθμό τα χαρακτηριστικά της νεότητας, προσδίδοντας στο κείμενο συναισθηματική φόρτιση και παραστατικότητα ενώ ταυτόχρονα πυκνώνει τον λόγο προκειμένου να αποδοθούν τα θετικά χαρακτηριστικά που υποστηρίζεται ότι έχουν οι νέοι. Παράλληλα, η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου γεφυρώνει την απόσταση ανάμεσα στον πομπό και τον δέκτη, δημιουργώντας αίσθημα συλλογικότητας και οικειότητας. Τέλος, η συνυποδήλωση δίνει έμφαση στον ιδιαίτερο και ασυγκράτητο χαρακτήρα των νέων, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη καθώς το ύφος αποκτά ποιητικότητα και γλαφυρότητα.

ΘΕΜΑ Γ – Ερμηνευτικό σχόλιο

Βασικό νόημα

Το ποιητικό υποκείμενο καλεί τον άνθρωπο να αποτινάξει τη θλίψη και να στραφεί προς τη χαρά, την αισιοδοξία και την ουσιαστική απόλαυση της ζωής. Μέσα από έναν έντονα προτρεπτικό λόγο προβάλλεται η ανάγκη ψυχικής απελευθέρωσης, τόλμης και εξωστρέφειας.

Προτροπές ποιητικού υποκειμένου

Να απομακρύνει το «μαράζι»

Να διεκδικήσει την ευτυχία

Να ζήσει με πάθος και ελευθερία

Να απολαμβάνει τις μικρές χαρές της ζωής

Να απαλλαγεί από φόβους και αρνητικές σκέψεις

Εκφραστικά μέσα

Προστακτική και προτρεπτική υποτακτική

→ άμεσος και συμβουλευτικός τόνος

Β' ενικό πρόσωπο

→ αμεσότητα και οικειότητα με τον αναγνώστη

Μεταφορές

→ «πέταξε το μαράζι στα σκουπίδια»

Αντιθέσεις

→ «ξύδι – μέλι» για τη διαφοροποίηση πίκρας και χαράς

Υπερρεαλιστικές εικόνες και απρόσμενοι συνδυασμοί λέξεων

→ δημιουργούν ζωντάνια και έντονη φαντασία

Εικόνα «να ανασάνει μπροστά στον ήλιο»

→ συμβολίζει την αναγέννηση, την ελευθερία και τη στροφή του ανθρώπου προς το φως και τη ζωή

Προσωπική ανταπόκριση

Το ποίημα μεταδίδει ένα αισιόδοξο και διαχρονικό μήνυμα, υπενθυμίζοντας πως ο άνθρωπος χρειάζεται να αντιστέκεται στη θλίψη και να αναζητά την ομορφιά, τη χαρά και την ελευθερία στην καθημερινότητά του.

ΘΕΜΑ Δ – Σχεδιάγραμμα

Τίτλος: Μοναξιά: Έχει αιτίες, δεν έχει ηλικία...

Πρόλογος

Η μοναξιά: βασικό πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας

Επηρεάζει νέους και ηλικιωμένους

Παρά την τεχνολογική πρόοδο, οι ανθρώπινες σχέσεις αποδυναμώνονται

A' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Λόγοι έξαρσης της μοναξιάς

1. Ψηφιακή τεχνολογία

Υποκατάσταση άμεσης επικοινωνίας

Εθισμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Απομόνωση

2. Έντονοι ρυθμοί ζωής

Έλλειψη χρόνου

Άγχος και επαγγελματικές υποχρεώσεις

Περιορισμός κοινωνικών σχέσεων

3. Ατομικισμός – ανταγωνισμός

Αδιαφορία για τον συνάνθρωπο

Κυριαρχία προσωπικού συμφέροντος

Αποδυνάμωση συλλογικότητας

4. Διάρρηξη οικογενειακών δεσμών

Μειωμένη επικοινωνία μέσα στην οικογένεια

Αποξένωση γενεών

5. Στερεότυπα / ηλικιακός ρατσισμός

Περιθωριοποίηση ηλικιωμένων

Δυσκολία επικοινωνίας νέων και μεγαλύτερων

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Τρόποι συνεργασίας νέων – ηλικιωμένων

1. Διάλογος και ανταλλαγή εμπειριών

Μεταφορά γνώσεων και αξιών

Αμοιβαία κατανόηση

2. Κοινές δράσεις και δραστηριότητες

Πολιτιστικές εκδηλώσεις

Εθελοντισμός

Δημιουργικές ομάδες

3. Επαφή νέων με παράδοση και πολιτισμό

Οι ηλικιωμένοι μεταδίδουν βιώματα και εμπειρίες

Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς

4. Συνεργασία σχολείων με δομές ηλικιωμένων

Επισκέψεις

Φροντιστήριο 2001 – ΟΡΟΣΗΜΟ

Φιλίππου & Ν. Γρηγορά γωνία, Κομοτηνή τηλ. 25310-24049

<https://2001.gr>

Κοινά προγράμματα

Δράσεις κοινωνικής προσφοράς

Επίλογος

Η επικοινωνία και η συνεργασία των γενεών περιορίζουν τη μοναξιά.

Απαραίτητες αξίες:

ανθρωπιά

αλληλεγγύη

σεβασμός

ουσιαστική επαφή μεταξύ των ανθρώπων.

Επιμέλεια: Βάσω Δεμίρη, Μαρία Λιπορδέζη, Δήμητρα Πετρίνη

Ευχόμαστε καλά αποτελέσματα!